

М. Ю. Слюсарчук*

СКЛАДОВІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

У сучасному світі інформаційні ресурси прирівнені за значимістю до економічних і політичних категорій¹. Без перебільшення можна говорити, що на сьогодні вони досягли рівня наукових знань і новітніх технологій та стають рушійною силою процесів розвитку у всьому світі.

Єдиний законодавчий орган України — Верховна Рада України (далі — ВРУ) — розпочав свою роботу з 1991 року, практично не маючи на той час власних інформаційних ресурсів, організаційних структур і системних технологічних комплексів, які б допомогли організувати його роботу. Водночас на сьогодні є всі підстави говорити про наявність потужних інформаційних фондів парламенту, що становлять собою інформаційно-аналітично-комунікаційну систему, яка дозволяє організувати його ефективну діяльність, забезпечувати роботу постійних комітетів, комісій та Апарату ВРУ. Функціонуючи на єдиній методологічній основі, система забезпечує відкритість інформаційних ресурсів парламенту, розширює його взаємодію з главою держави та Урядом і іншими центрами інформаційної підтримки діяльності державних та недержавних організацій. Діяльність цієї системи обумовлюється і спрямовується на виконання основних функцій ВРУ: законотворення, представництва інтересів громадян України, інституціонально-установчої, контрольної, забезпечення зв'язків з фізичними і юридичними особами.

На сьогодні і в науці державного управління і в юридичній науці питання інформаційного забезпечення діяльності ВРУ залишається недостатньо висвітленим. Йому присвячено єдине систематизоване дослідження у цій сфері, здійснене фахівцями Апарату Верховної Ради². Більшість українських науковців досліджують або окремі складові інформаційного забезпечення ВРУ³ або аналізують статус суб'єктів його здійснення⁴. Хоча, як свідчать теоретичні розробки зарубіжних вчених, це питання становить інтерес і для науковців і для практиків⁵. Загалом же слід констатувати, що більшою мірою вітчизняні і зарубіжні науковці досліджують питання інформаційних ресурсів у діяльності органів державної влади (мова йде про теоретичні розробки

© Слюсарчук М. Ю., 2006

* помічник-консультант народного депутата України

¹ Соснін О. Національні інформаційні ресурси у сучасних умовах: проблемні питання вітчизняного законодавства // Право України. — 2003. — № 10. — Ст. 124-128

² Комп'ютеризована система інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої та правозастосовної діяльності: Посіб. / Л. Є. Горьовий, М. Я. Швець, Т. Г. Дрогаль, І. О. Здзеба, Я. С. Мацкевич. — К.: Парлам. вид-во, 1998. — 149 с.

³ Швець М. Інформатизація законодавчого процесу: Структура та завдання Центру комп'ютеризованих інформаційних систем Секретаріату // Вісник Програми сприяння Парламентові України. — 1999. — № 5. — С. 33-37.

⁴ Афонін Е. Парламентська бібліотека: стан, проблеми і перспективи розвитку // Вісник Програми сприяння Парламентові України. — 1999. — № 5. — С. 30-32; Коваль В. Я зроблю все, щоб парламентський апарат був прозорим // Україна молода. — 2000. — 19 лют. — С. 4; Лук'яненко В. Роль і функції Прес-служби Верховної Ради України у забезпеченні інформування громадськості про роботу Верховної Ради // Вісник Програми сприяння Парламентові України. — 1999. — № 5. — С. 38.

⁵ Капитанец Е. Т. Информационные технологии в законодательном процессе // www.pravo.by/Conf/2004/45.pdf; Орозалиев О. К. Использование информационных технологий в Парламенте (Жогорку Кенеше) Кыргызской Республики // <http://emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA cad802fbf39dea86c32571460049780c?OpenDocument&Click=>; Бабкин А. И. Информационно-аналитическое обеспечение деятельности Парламента Республики Казахстан // <http://emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA/e6202e71ccff5ba4c325714600497749?OpenDocument&Click=>; Информатизация государственной Думы: достижения и перспективы / Парламентаризм в России. Федеральное Собрание в 1996–1999 годах (Приложение) // <http://www.legislature.ru/books/parl2000/part5.html>.

О. А. Баранова⁶, І. Л. Бачило⁷, О. В. Олійника, О. В. Сосніна⁸, Л. Є. Шиманського⁹), ніж питання інформаційного забезпечення.

Саме тому завданнями нашої публікації є окреслення сутності складових інформаційного забезпечення діяльності ВРУ, виходячи з теоретичних розробок та практики функціонування парламенту, а також формулювання пропозицій з удосконалення цих складових.

Аналіз наукових розробок у сфері окресленої нами теми дозволяє констатувати, що складовими інформаційного забезпечення ВРУ доцільно вважати: 1) інформаційні ресурси парламенту; 2) інформаційні технології та 3) інформаційну діяльність органів і установ, створених для забезпечення діяльності парламенту.

Загальне поняття інформаційних ресурсів, закріплене в Законі України “Про національну програму інформатизації” від 4 лютого 1998 року як “...сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)”¹⁰ та теоретичні підходи сутності цього поняття названих вище авторів, дозволяють визначити *інформаційні ресурси ВРУ* як масив документів, або окремих документів, або ж інший об’єкт сприйняття, який акумулює в собі відомості (інформацію), що систематизовані у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо).

Інформаційні ресурси ВРУ зосереджені насамперед у бібліотечному фонді парламенту, який на 1 січня 2000 року становив 76 803 одиниці зберігання, в тому числі: 29 599 книжкових примірників і брошур, 5 890 місячних підшивок газет, 36 495 журналів, 2 844 примірника перекладів нормативно-правових актів і 1 646 примірників аналітико-правових документів зарубіжних країн, 429 аудіо-візуальних матеріалів, що містять дані про діяльність парламентів інших країн, документи з правових, політичних, економічних і соціальних питань суспільного розвитку України та країн світу. У 2004 році цей фонд зріс до 77 432 одиниць, в 2005 році — до 83 469, а за 5 місяців 2006 року склав 86 239 примірників.

Такий значний масив інформаційних ресурсів ВРУ, дозволяє в їх межах виділити, виходячи з підходів російських науковців¹¹, *власні та спільні інформаційні ресурси парламенту*. *Власними інформаційними ресурсами ВРУ* слід вважати ті, що створюються винятково нею та її допоміжними організаційними структурами. Це: стенограми засідань Верховної Ради, результати голосувань, інформація про парламентарів та керівництво Апарату, свідчення про парламенти держав світу, матеріали відповідей на запити членів парламенту, інформаційні довідки та матеріали, які готуються працівниками апарату тощо.

У свою чергу, до *спільних інформаційних ресурсів* можна віднести інформаційні ресурси, створені за участі ВРУ та інших органів державної влади або недержавних організацій. Насамперед, мова йде про web-портал ВРУ, на якому представлені одночасно web-портали Президента України та Кабінету Міністрів України тощо. Спільним інформаційним ресурсом є також довідкова інформація — телефонні довідники, що містять номери телефонів, насамперед, керівників органів державної влади, державних установ та організацій.

⁶ Баранов О. А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи. — К.: СофтПрес, 2005. — 315 с.

⁷ Бачило І. Л. Информационное право: Основы практической информатики. Учебное пособие. — М.: Институт государства и права Российской Академии наук, 2001. — 352 с.

⁸ Соснін О. Національні інформаційні ресурси у сучасних умовах: проблемні питання вітчизняного законодавства // Право України. — 2003. — № 10; Соснін О. В. Національні інформаційні ресурси: проблеми визначення і розуміння // Стратегічна панорама. — 2004. — № 4.

⁹ Масляниця Й. У., Соснін О. В., Шиманський Л. Є. Інформаційні ресурси України: проблеми державного управління / Адміністрація Президента України; Національний ін-т стратегічних досліджень; Центр інформаційних ресурсів і технологій. — К.: НІСД, 2002. — 140 с.

¹⁰ ВВР. — 1998. — N 27-28. — Ст. 181.

¹¹ Информационные ресурсы Российской Федерации, опыт их использования для законотворческой деятельности Совета Федерации и субъектов Российской Федерации / Специальный выпуск. Аналитический вестник № 17 (173) / Аналитическое управление. — М., 2002. — 16 с.

З іншого боку, інформаційні ресурси ВРУ за джерелом свого походження можуть бути *внутрішніми* (створеними всередині парламенту та його допоміжних органах) і *зовнішніми* (отриманими від фізичних і юридичних осіб, у тому числі й із-за кордону), частка яких є домінуючою. Слід зазначити, що інформаційні ресурси ВРУ постійно поповнюються зовнішніми ресурсами, ініціатива в отриманні яких належить як самому парламенту (через передплату, партнерські відносини між допоміжними органами парламентів світу) так і іншим суб'єктам інформаційних відносин. Основними джерелами зовнішніх інформаційних ресурсів ВРУ є фонди: Національної парламентської бібліотеки України; Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (Національна академія наук України); Книжкової палати України; Кримської республіканської та обласних універсальних наукових бібліотек; державних наукових та галузевих бібліотек; “Правничої бібліотеки” Української правничої фундації та інші спеціалізовані бібліотеки України; Представництва Світового банку в Україні; Європейського центру парламентських досліджень та документації (ЕСPRD); Представництва ООН в Україні; Центру інформації та документації Ради Європи в Україні; Інформаційного центру Британської Ради в Україні; Американського Інформаційного центру (USIS); Центру інформації та документації НАТО; “Програми сприяння парламентам України”; Програми “Молодіжна альтернатива”; Інформаційно-правові системи і бази даних ЄС; кореспондентської мережі Європейського центру парламентських досліджень і документації (ЕСPRD), а також мережі бібліотек-членів Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій (IFLA) (з 1997 року).

Значну частку зовнішніх інформаційних ресурсів становлять матеріали спільного використання і взаємного обміну інформаційними ресурсами з країнами СНД та парламентами світу у рамках участі українських парламентських делегацій у роботі сесій Міжпарламентського Союзу — міжпарламентський обмін.

Інформаційні ресурси ВРУ представлені на *паперових, електронних, відео, аудіо, фото носіях*. Найбільш вагомим електронним інформаційним ресурсом парламенту є web-портал ВРУ (<http://portal.rada.gov.ua/>). Він включає: 1) базу даних правової інформації “Законодавство України”, яка містить понад 194 тис. повнотекстових нормативно-правових, розпорядчих та інших документів з розширеними можливостями для пошуку; 2) базу даних законопроектів, інформацію щодо стану їх проходження у ВРУ, порівняльні таблиці до них та супровідні документи (пояснювальні записки, висновки Головного юридичного та Головного науково-експертного управління); 3) інформацію про пленарні засідання ВРУ; розклади засідань ВРУ, інформацію про хід пленарних засідань, результати розгляду та поіменних голосувань народних депутатів України з питань порядку денного, стенограми пленарних засідань; 4) інформацію про депутатський корпус, відомості про народних депутатів України минулих скликань, склад і структуру ВРУ, депутатські фракції і групи, комітети ВРУ, фотогалерею; 5) інформаційні повідомлення про перебіг пленарних засідань ВРУ, поточну діяльність комітетів ВРУ, здійснення парламентських та міжпарламентських зв'язків; 6) інформацію про Апарат ВРУ; 7) інформацію про бібліотечно-бібліографічні ресурси ВРУ; 8) інформацію про міжнародну діяльність ВРУ тощо.

Одним із значних позитивів існування порталу є можливість отримувати відомості про поіменну реєстрацію та голосування народних депутатів України через 15 хв. після їх проведення. Починаючи з 1990 року відвідувачі порталу мають доступ до статистики виступів народних депутатів на пленарних засіданнях із конкретного питання порядку денного, а також дізнатися про сутність виступів зі стенограм пленарних засідань. За допомогою web-порталу ВРУ можна переглянути інформацію, яка стосується діяльності комітетів ВРУ, при цьому комітети мають свої окремі web-сторінки, розміщені на Головному порталі ВРУ. Всі вони розробляються за типовим зразком перед початком роботи парламенту нового скликання. Як свідчить практика функціонування таких сторінок у ВРУ IV-го скликання, ефективно працювали web-сторінки 7-х комітетів: Комітету

з питань Європейської інтеграції; з питань національної безпеки і оборони; боротьби з організованою злочинністю; з питань екологічної політики природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи; законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності; з питань правової політики; з питань Регламенту.

У Верховній Раді V-го скликання планується створити кількість інформаційних сторінок відповідно кількості комітетів. Ведеться робота над розробкою web-сайту Голови ВРУ, який дозволить дізнатися безпосередньо про діяльність спікера українського парламенту.

Існування інформаційного ресурсу ВРУ в електронному вигляді є виправданим не лише завдячуючи web-порталу, а й випуску та тиражуванню (щоквартально) електронно-інформаційного бюлетеня (компакт-диск), на який копіюється вся нормативно-правова база за кожен поточний, окремо взятий період часу¹². Випуск такого бюлетеня дав можливість народним депутатам та їхнім помічникам у регіонах користуватися нормативною базою навіть за умови відсутності можливостей підключення до мережі Інтернет.

Водночас, слід констатувати, що на сьогоднішній день значна частка інформаційних ресурсів знаходиться на паперових носіях навіть за умов їх додаткового існування і у електронному вигляді, а це досить часто призводить до їх повторного відтворення на папері та впливає на вартість утримання інформаційних ресурсів ВРУ.

Другою складовою інформаційного забезпечення діяльності парламенту є *інформаційні технології*, які, на думку Бачило І.Л. становлять собою програми і програмне забезпечення систем обчислювальної техніки — ЕОМ, що також включають в свою структуру (склад) і певні дії, і дотримання певних правил для їх використання¹³.

На початку 90-х фахівцями ВРУ, спільно з спеціалістами Інституту проблем математичних машин і систем НАН України було створено автономну досконалу парламентську комп'ютерну мережу, яка на сьогодні поєднує понад двадцять автоматизованих комплексів обробки даних, що супроводжують замкнений технологічний цикл забезпечення законотворчого процесу в такій послідовності: збір → накопичення та аналіз → підготовка пропозицій → колективне обговорення → порівняльний аналіз → узгодження → прийняття рішення → обробка та доведення до практичного застосування → обробка інформації зворотного зв'язку. Система має загальнодержавне, народногосподарське та міжнародне значення не лише для ВРУ, а й для всієї держави. У травні 2006 року запущено у роботу нову версію WEB-сторінки ВРУ. Ця інформаційна магістраль забезпечує доступ до інформаційних ресурсів та надає можливість користувачам отримувати різноманітні дані з будь-якої точки земної кулі, здійснювати передплату на отримання в електронному вигляді новин від тисяч періодичних видань, спілкуватися, співпрацювати, робити замовлення для отримання необхідної інформації у бібліотеці ВРУ з власного робочого місця. Вона оснащена найсучаснішою технікою і новітніми засобами інформаційних технологій. Її створення полегшило роботу Апарату ВРУ, підвищило оперативність обробки інформації та полегшило процес прийняття рішень. Цілодобово через мережу Інтернет до інформаційних ресурсів ВРУ звертається близько 30 тис. користувачів¹⁴.

З моменту створення у 1991-1994 рр. до нинішнього дня зусиллями працівників Управління комп'ютеризованих систем парламентська комп'ютеризована система перебуває у процесі постійного вдосконалення. На сьогодні вона включає автоматизовані системи: 1) "Контроль проходження законопроектів"; 2) "Проходження законопроектів у структурних підрозділах

¹² Розробка такого диску започаткована з 2001 року за ініціативою Управління комп'ютеризованих систем Апарату ВРУ.

¹³ Бачило І. Л. Информационное право: Основы практической информатики. Учебное пособие. — М.: Институт государства и права Российской Академии наук. — С. 125.

¹⁴ <http://portal.rada.gov.ua/control/uk/stats/hits>.

Апарату”; 3) “Комп’ютерна технологія обробки текстів законопроектів для підготовки до розгляду Верховною Радою України (“ЗАКОНОТВОРЕЦЬ”); 4) документообігу; 5) “Листи та звернення громадян”; 6) “Запитів народних депутатів України, доручень Верховної Ради України”; 7) “Кадри”; 8) “Перепустки Управління кадрів”; 9) “Адміністративно-територіальний устрій України”; 10) формування CD версій копій інтегрованої бази даних для народних депутатів України; 11) “Перепустки ВРУ”; 12) “Оформлення та реєстрація перепусток до сесійної зали Верховної Ради України”; 13) “Телефонний довідник” Верховної Ради України”; 14) “Закордонні паспорти” для Управління забезпечення міжпарламентських зв’язків; 15) Автоматизації діяльності Управління забезпечення міжпарламентських зв’язків; 16) автоматизованого завантаження та реєстрації документів складу законопроекту до бази даних; 17) розподіленої роботи з документами для сектору комп’ютерної обробки документів (для Друкбюро); 18) “Рада”; 19) Бухгалтерія Управління справами ВРУ; 20) стенографування.

Порядок забезпечення та використання ПЕОМ, комп’ютерної мережі та інформаційних систем в апараті ВРУ регулюється Розпорядженням Голови ВРУ, відповідно до якого встановлені нормативи на під’єднання робочих станцій до комп’ютерної мережі ВРУ. Нині комп’ютеризована мережа парламенту розгалужена у тринадцяти будинках Верховної Ради, об’єднує близько 1600 робочих станцій під’єднаних до мережі INTERNET й використовується для збору інформації та надання послуг. Доступ до інформації надається з робочих місць секретаріатів комітетів, фракцій і груп, структурних підрозділів Апарату та народних депутатів України (або їх помічників-консультантів). Користувачам робочих станцій підключених до мережі INTERNET надається також послуга встановлення індивідуальних електронних поштових скриньок.

Особливе значення серед автоматизованих систем належить інформаційно-технічному комплексу Система “Рада”, що призначений для комп’ютерного супроводження пленарних засідань ВРУ, забезпечення ефективної роботи народних депутатів як під час засідань, так і при проведенні аналізу роботи парламенту. Система «Рада» входить до комп’ютерної мережі ВРУ і складається із спеціалізованих автоматизованих робочих місць (АРМів), об’єднаних у локальну мережу, та відповідних технічних засобів їх супроводу:

АРМ “Адміністратор” — основними функціями якого є проведення голосувань та реєстрацій, запис на виступ з місця, обробка результатів та представлення їх на табло, висвітлення на табло інформації про виступаючого на сесії народного депутата;

АРМ “Секретар” — формування в електронному вигляді черги на виступ із трибуни з будь-якого питання, висвітлення на електронних табло інформації про виступаючого з трибуни, видача на табло та пульти народних депутатів оголошень із питань парламентської діяльності;

АРМ “Діагностика” — прийняття інформації від пультів народних депутатів, проводить його обробку та аналізує технічний стан пультів;

АРМ “Контролер” — оперативне тестування та комутація каналів системи та пультів народних депутатів;

АРМ “Супроводження” — супроводження доповідей діаграмами, таблицями, текстовими файлами, видача індивідуальної інформації на пульт народного депутата;

АРМ “Головуючий” та АРМи “Заступник” — приймає аналітичну інформацію про результати голосувань, реєстрацій, списки народних депутатів, які записалися на виступ із трибуни і з місця, анкетні дані народних депутатів, сумарний час виступів представників фракцій і груп, дає можливість перегляду текстів законодавчих актів, внесених до розгляду на пленарному засіданні, текстів Конституції та Регламенту ВРУ;

АРМи “Табло” — управління електронними табло в сесійній залі та холі;

АРМи “Результатів голосувань” — оперативне відображення інформації про результати поіменних голосувань;

АРМ “Друк” — роздруківка вихідної інформації системи “Рада”;

АРМ “Порядок денний” — ведення порядку денного пленарного засідання;

АРМ “Виготовлення карток” — виготовлення індивідуальних карток народних депутатів з роздруківкою на ній прізвища, імені, по батькові, фото, номера картки.

Кожне робоче місце народного депутата обладнане технологічним пристроєм системи “Рада” — *пультом народного депутата* та, на відміну від попередньої системи “Рада-1”, додатково обладнане *міні монітором* на якому можна отримати таку інформацію про хід поточного пленарного засідання: порядок денний пленарного засідання, питання, яке розглядається в даний час та чергу на виступ із трибуни з цього питання; поточну чергу на виступ з місця; загальні результати голосування, а також результати голосування кожного народного депутата та в розрізі депутатських фракцій (груп); оголошення про проведення засідань фракцій (груп) та комітетів (членам окремих фракцій (груп) та комітетів). Ці нововведення полегшили роботу Апарату та дали можливість депутатам отримувати необхідну інформацію в режимі *on line*, не чекаючи на роздруківки поіменних голосувань або на вручення зазначеної інформації на паперових носіях тощо. Новації торкнулися і електронних карток народних депутатів. У новій системі це пластикова картка з електронним ЧІПом із безконтактною системою зчитування. На ній надруковано прізвище, ім'я, по батькові народного депутата, його фото, номер картки. Кожна з карток має унікальний код та існує в одному примірнику. Це розв'язує проблему дублювання карток, що мало місце за попередньої системи та спонукає народних депутатів більш відповідально ставитись до використання та зберігання карток для голосування.

Отже, як бачимо, система електронного забезпечення ВРУ знаходиться на досить високому рівні розвитку і дозволяє оперативно виконувати поточні завдання з обслуговування законодавчого процесу.

Інформаційна діяльність, що в загальному визначається як професійна діяльність у сфері створення, збору, пошуку, накопичення, обробки, збереження, надання, розповсюдження, охорони і захисту інформаційних ресурсів, інформаційних технологій і використання засобів зв'язку, що здійснюється в рамках правового статусу організації (юридичної особи, органу державної влади і місцевого самоврядування), персоналу цих суб'єктів у відповідності з їх правами і обов'язками¹⁵, є третьою складовою інформаційного забезпечення діяльності ВРУ.

У діяльності парламенту інформаційна діяльність значною мірою здійснюється допоміжними органами, насамперед структурними підрозділами Апарату ВРУ. Мова йде про: Інформаційне управління, Управління комп'ютеризованих систем, Головне управління документального забезпечення, Управління міжпарламентських зв'язків, Науково-експертне управління та органи, які мають особливий статус це — Інститут законодавства, Парламентське видавництво, офіційний друкований орган парламенту — щоденна газета “Голос України”, громадсько-політичне видання журнал “Віче” та Дирекція теле- радіопрограм. Щоправда є декілька структурних підрозділів, діяльність яких напряму не пов'язана із інформаційним забезпеченням, однак у певні періоди життєдіяльності парламенту, як державного органу вони виконують функції, які можна охарактеризувати, як надання інформаційних послуг. Це насамперед Управління кадрів, Відділ контролю, Відділ по зв'язках з органами місцевого самоврядування та Відділ звернень громадян. Ми робимо в цій публікації лише перелік цих організаційних структур, виходячи з того, що межі публікації не дозволяють нам здійснити аналіз їх функціональної діяльності, чому і буде присвячено наступне дослідження.

Здійснений аналіз дозволяє сформулювати такі висновки і пропозиції:

¹⁵ Бачило І. Л. Информационное право: Основы практической информатики. Учебное пособие. — М.: Институт государства и права Российской Академии наук. — С. 158.

1. Незважаючи на те, що інформаційне забезпечення Верховної України перебуває на високому рівні, на сьогодні актуальним залишається питання щодо вміння використання інформаційних технологій. Мова йде про навчання й самонавчання депутатів, їх помічників та працівників апарату. Цей процес повинен бути постійним, оскільки інформаційні технології в сучасний період оновлюються досить швидко. Можливо, слід, використавши досвід Російської Федерації¹⁶ видавати посібники народним депутатам, їх помічникам-консультантам і працівникам апарату, в яких окремий розділ присвячувати процесу та методам оволодіння інформаційними технологіями діяльності парламенту.

2. Інформаційне забезпечення діяльності Верховної Ради у всіх його трьох складових не є звичайним набором документів та їх матеріальних носіїв. Інформація постійно перебуває в процесі обробки, і для діяльності парламенту повинна відповідати таким вимогам як достовірність, повність, об'єктивність, значимість. Забезпечення її відповідності цим вимогам значною мірою покладається на аналітиків, осіб, які на професійній основі здійснюють обробку інформаційних потоків. В аспекті нашої публікації, відзначаємо, що без достатнього аналітичного забезпечення (підготовки кадрів, набуття ними професійного досвіду) інформаційне забезпечення не може виступати як основоположний ресурс у діяльності ВРУ.

3. Подальшими напрямками вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності Верховної Ради України слід вважати:

а) розгляд можливості створення у Апараті ВРУ структурного підрозділу, який забезпечуватиме координацію роботи всіх учасників процесу формування інформаційних ресурсів парламенту та взяв на себе обов'язок створення і супроводу віртуальної екскурсії по парламенту;

б) забезпечення можливостей розміщення у електронних довідкових матеріалах на сервері Верховної Ради посилань про власні web-сторінки народних депутатів України. Це дозволить, насамперед, покращити інформованість громадян про особу парламентаря та забезпечувати зворотній зв'язок між народним депутатом і виборцями, що, у свою чергу, стане одним з аспектів реалізації статусу Верховної Ради України не лише як законодавчого органу, а й представницького;

в) розширення мережі доступу через портал ВРУ, не лише до електронної правової бази "Законодавство України", а й до web-ресурсів інших інформаційно-правових систем. Цей напрямок є особливо важливим для інформаційного забезпечення процесу законотворчості, оскільки народний депутат при підготовці законопроекту чи при прийнятті рішення про голосування повинен володіти інформацією щодо повноти регулювання винесеного на розгляд парламенту питання не лише законодавчими, а й підзаконними актами (значної частки яких, особливо центральних органів виконавчої влади, інформаційно-правова база ВРУ не містить);

г) запровадження практики проведення відкритих засідань комітетів ВРУ, у тому числі з можливістю прямої трансляції електронними ЗМІ (включаючи мережу Інтернет);

д) поглиблення ролі Інституту законодавства ВРУ у забезпеченні законотворчої діяльності шляхом: координації законопроектної роботи із структурами відповідного напрямку (Головним юридичним управлінням, Головним науково-експертним управлінням Апарату ВРУ); розширення участі у розробці стратегії розвитку законодавства України у відповідних сферах; підготовки конкретних законопроектів згідно із розробленою концепцією розвитку законодавства. У свою чергу, це потребуватиме доукомплектування Інституту законодавства ВРУ достатньою кількістю фахівців високої кваліфікації для здійснення законопроектної роботи.

¹⁶ <http://www.legislature.ru/books/parl2000/part5.html>.